

Mesleki İlgil ve Kariyer Danışmanlığı

Meslek seçimi: İstenilen yönlerinin çok, istenilmeyen yönlerinin az olan birine seçmeyi karar ermeğdir. Mesleki seçimler, yaşam boyu verilen önemli kararlarından biridir. Meslek seçimi ile birey, hayatının geri kalanını hangi işi yaparak, nerede ve nasıl geçirmek istediğine karar verir. Karar verme aşamasında pek çok kişi endişe duyabilir ve kararsız kalabilir. Genellikle lise ve üniversite öğrencilerinin yaşadığı bu kaygıyı, çoğu zaman yetişkin bireyler de hissetmektedir.

Mesleki ilgi ve kariyer danışmanlığında, kişilerin ilgi alanlarının ortaya çıkması sağlanırken, bu ilgi alanlarına kişiliklerinin ne derecede uygunluk sağladığı incelenir ve kişinin karar verme süreci desteklenir. Bu süreçte kişilik testleri ve mesleki ilgi envanterleri kullanılır ve sonuçlar kapsamında kişi yönlendirilir.

Kişiliğin meslek seçimine etkisi çok önemlidir. **Örneğin**, dışa dönük ve sosyal bir insan, düzenli takip gerektiren ve tek düze işlerden hoşlanmayabilir. Doğal olarak bu tür işlerden yeteri kadar keyif almayabilir. Ancak sosyallikten hoşlanmayan, içe dönük bir birey masa başı bir işte ve ayrıntıdan hoşlanılan işlerde çalıştığı için mutlu olabilir.

Mesleklerin yürüttüğü aktiviteler, işverenlerin çalışanlardan istediği özellikler ve yetenekler işin özelliğine göre farklılık gösterebilmektedir. Kişinin özellikleri ile mesleğin / işin özellikleri iyi analiz edildiğinde ve objektif ölçme araçlarıyla değerlendirildiğinde kişi / meslek uyumunu yakalama imkanı sağlanır.

Bazı insanlar birkaç meslek arasında kalır ve birini diğerine tercih etmek istemez. Bu durumda ise mesleğin yanında, profesyonel olarak yapılmasa da ilgi duyulan ve sevilen diğer alanların hayatın içine ne şekilde yerleştirilebileceği konuşulur ve ilgili yönde düzenlemeler yapılır. Bireye uygun meslek seçimi, mesleki açıdan doyum sağlayacağı gibi yaşam kalitesini de artırıcı bir konumda olacaktır.

Günümüzde mesleklerin içerikleri sürekli değişmektedir. Kişinin üniversitelerden alacağı diploması beş yıl geçerli olmaktadır. Dolayısıyla sürekli olarak kendini geliştirmek çok önemli hale gelmektedir.. Önümüzdeki yıllarda bir kişinin meslek hayatı boyunca en az birkaç iş değiştireceği düşünülmektedir.

Pek çok gençten alan seçimi başta olmak üzere, erken yaşta meslek seçimi ile ilgili karar vermesi beklenir. Karar alma aşamasında ise mesleki tercih alanı daha geniş yelpazede yer alan bölümler tercih edilir; ancak çoğu zaman pek çok genç seçtiği alana uyum sağlamakta ya da alanda ondan beklenen becerileri yerine getirmekte zorlanır. Akademik olarak zorlanan gençlerin yalnızca akademik başarısı değil sosyal ilişkileri de etkilenir. Akran grubu içinde etiketlenme ya da grup dışına itilme ile sonuçlanabilecek bu gibi durumlarda gençler duygusal olarak da örselenir.

Seçilen alanla ilgili gereklilikleri yerine getirirken bölümden ya da tercih etmek istediği meslek dalına duyduğu ilgiden uzaklaşabilir. Becerileri ile uyumlu yönde desteklenmeyen gençlerin yaşadığı bu zorluk, üniversite yıllarında da devam eder ve eşlik eden başka güçlükler (duygusal ya da psikolojik açıdan) ortaya çıkabilir.

Bunun dışında genç, akademik beklentilere çok çalışarak karşılık verebilir ancak bu süreçte tükenmişlik hissedebilir ya da kendi tercihlerinden ve beklentilerinden uzaklaşabilir. Örneğin, sırf akademik ortalaması yüksek olduğu için sayısal alana yönlendirilen genç, akademik başarısını koruyabilir ancak ilgi ve becerisi farklı bir alanda ise sadece akademik ortalamayı göz önünde bulundurarak tercihte bulunmuş olur ve mesleki doyumunu olmayabilir.

Ebeveynlerin lise dönemi başta olmak üzere çocuğun becerilerini gözlemlemesi, ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirmesi oldukça önemlidir. Mesleki becerilere yönelik liselerden üniversiteye kadar kadar pek çok genç, ilgisi ve becerileri doğrultusunda yönlendirildiği takdirde verimli olacaktır.

Bazı durumlarda ise genç, ilgi ve becerilerini gözetmeden tercihte bulunabilir. Bu gibi durumlarda anne babaların çocukları için rehberlik servisinden yardım alması önem kazanmaktadır.

Her koşul ve durumda ihtiyaç duyulduğu takdirde aileler, destek almak üzere çocuklarını cesaretlendirebilmeli, tercih ve mesleki yönelim konusunda çocuğun yanında olduğunu hissettirmelidir.